Wydanie poranne. **Cena 8 halerzy.**
Nr. 178. Czwartek 6 sierpnia 1914. **Rocznik XXIII.**

2 K miesięcznie z odsyłką.
Zagranicą miesięcznie 2 M. 30 f., 3 fr. 50 ctm., 2½ szyl. 70 cm. amer.
Tygodniowo w Krakowie 40 h. z dostawą do domu 46 h.
Cena numeru oddzielnego 8 h.
Reklamacye otwarte są wolne od opłaty pocztowej. — Redakcya rękopisów nie zwraca i bezimiennych listów nie uwzględnia.

NAPRZÓD

Organ centralny polskiej partyi socyalno-demokratycznej.
Wychodzi codziennie popołudniu z wyjątkiem niedziel i świąt.

Redakcya i Administracya Kraków, Dunajewskiego 5.
Telefon Redakcyi Nr. 396.
Telefon Administracyi Nr. 2314.
Konto czekowe Nr. 34.095.
Adres telegr.: Naprzód Kraków.
Dział inseratowy: Pl. WW. Świętych 11.
Telefon Nr. 1354.
Konto czekowe Nr. 910.
Ceny ogłoszeń: Za miejsce wiersza petitem 20 h. Za miejsce wiersza petitem w nadesłanem 60 h.

Okręty niemieckie w Afryce.
Walki pod Belgradem.
Obrady parlamentu w Paryżu.

Okręty niemieckie w Algierze.

Berlin, 6 sierpnia.

Biuro Wolffa donosi: Znajdujące się na morzu Śródziemnem okręty wojenne niemieckie zjawiły się wczoraj u wybrzeża Algieru i zniszczyły kilka umocnionych miejscowości, tudzież miejsc lądowniczych dla transportów wojsk francuskich. Na ogień odpowiedziano.

Okręty niemieckie u wybrzeży Danii.

Kopenhaga, 6 sierpnia.

Trzy łodzie podmorskie niemieckie widziano wczoraj po południu u ujścia południowego Sundu. Zajęły one tam, jak się zdaje, pozycye forpocztowe.

Stan wojenny w Hamburgu.

Hamburg, 6 sierpnia.

Senat w nagłym wniosku prosi obywateli o zezwolenie sumy **5 milionów marek** na pokrycie nadzwyczajnych wydatków, wynikających ze **stanu wojennego**.

W Macedonii serbskiej.

Sofia, 6 sierpnia.

Wedle dzienników tutejszych, konsulat serbski w Salonikach powołał wszystkich poddanych serbskich w Macedonii pod broń, lecz **żaden z greckich ani bułgarskich Macedończyków nie posłuchał wezwania.**

Według dziennika „Kambana“, osławiony panslawista generał Czerep Spiridowicz i 18 stowarzyszeń słowiańskich w Rosyi telegramami **zaklinają Bułgaryę**, by swej siostrzycy słowiańskiej Serbii nie opuszczała w opresyi. **Bułgarya mogłaby uratować Serbię i Bałkan.** — Dziennik zauważa na to wezwanie: Zdaje się, że **Bułgarya nie będzie mogła sobie pozwolić na ten zbytek.**

Wkroczenie Moskali do Rumunii.

Wiedeń, 6 sierpnia.

„N. fr. Presse“ donosi: Żandarmi rosyjscy **przekroczyli granicę rumuńską** w celu strzeżenia **mostu kolejowego** pod stacyą Ungeni. Dowódca korpusu rumuńskiego w Jassach zażądał od swego rządu instrukcyj.

Na granicy rosyjsko-tureckiej.

Konstantynopol, 6 lipca.

„Tanin“ dowiaduje się z Erzerum, że **Rosyanie cofnęli się z granicy turecko-rosyjskiej** spaliwszy przedtem blokhauzy i składy środków żywności.

Rezerwiści austryaccy i niemieccy w Konstantynopolu.

Konstantynopol, 6 sierpnia.

Odjazd rezerwistów austro-węgierskich i niemieckich trwa dalej. Wczoraj odjechało wielu rezerwistów **na dwóch parowcach.**

Walki pod Belgradem.

Wiedeń, 5 sierpnia. (Godz. 8 wieczór).

O wczorajszej walce artyleryi koło Belgradu donoszą jeszcze: W dniu 4 b. m. o godzinie 9 rano monitor „Körös“ wyjechał z miejsca, gdzie odbywał rekognoskowanie. Nagle działa serbskie, jak się pokazało, **nowożytna baterya szybkostrzelna z belgradzkich fortyfikacyj rozpoczęła silną kanonadę.** Dobrze wymierzone pociski spadły na monitor, ale **nie wyrządziły szkody w ludziach**, ani nie zmniejszyły sprawności bojowej okrętu.

W tej chwili nasza artylerya lądowa **wmieszała się do walki i z potężnym skutkiem zmusiła działa z fortyfikacyj wroga po tamtej stronie rzeki do milczenia.** Monitor wrócił na swoje zwykłe stanowisko. O godz. 4 po południu kilka naszych okrętów, wśród nich „Körös“, wyjechało, by nie dopuścić do naprawienia szkód zrządzonych w fortyfikacyach. — O godz. 6 po południu monitory wróciły bez strat i szkód.

W nocy słychać było **kilka detonacyj**, chwilami widać było błyski, pozwalające wnioskować, że **w twierdzy znaczna część zapasów amunicyi wskutek ostrzeliwania stanęła w płomieniach.**

Dalej donoszą, że przychwycono **szpiegów** w winnicach koło Zemunia w chwili, kiedy sygnałami świetlnymi chcieli zdradzać stanowisko naszych dział. Pojmano ich i postąpiono z nimi **według prawa doraźnego.**

Aresztowanie konsula austryackiego.

Wiedeń, 6 sierpnia.

„Zeit“ donosi: Władze **czarnogórskie** w Antivari **nie pozwalają tamtejszemu konsulowi austryackiemu opuszczać mieszkania.** Kawas konsulatu aresztowany został w Spizzy.

Sprawy wojskowe.

Wiedeń, 6 sierpnia.

Cesarz zamianował arcyksięcia Józefa Ferdynanda komendantem XIV korpusu i komendantem **w Insbruku**, oraz komendantem obrony krajowej w Tyrolu i Przedarulanii.

Budapeszt, 6 sierpnia.

Arcyksiążę Karol Franciszek Józef wczoraj w dalszym ciągu dokonywał inspekcyj wojskowych.

Neutralność Stanów Zjednoczonych.

Waszyngton, 6 sierpnia.

Prezydent Wilson wydał oświadczenie neutralności Stanów Zjednoczonych.

Waszyngton, 6 sierpnia.

Dzisiaj krążownik pancerny „Tennesse“ odjeżdża z Nowego Jorku, wioząc przeszło 5 milionów dolarów w złocie, przeznaczonych **dla Amerykanów, którzy w Europie popadli w biedę.**

W Holandyi.

Haga, 6 sierpnia.

Królowa zarządziła dla części kraju **stan wojenny.**

Urzędowo podano do wiadomości, że **dotąd wojsko niemieckie nie wkroczyło na teren holenderski.**

Pogłoska, jakoby 20 **angielskich** okrętów wojennych widziano na stacyi marynarskiej Den Helder, jest **fałszywą.**

Orędzie prezydenta Francyi.

Obrady Izby posłów.

Paryż, 6 sierpnia.

Prezydent republiki wystosował do Izby orędzie, w którem oświadcza, że **Francya jest ofiarą brutalnego ataku.** Przed wypowiedzeniem wojny, jeszcze przed odjazdem ambasadora niemieckiego, naruszono nietykalność ziemi francuskiej. Od lat przeszło 40 Francuzi, przejęci **szczerą miłością pokoju, zrezygnowali z pragnień uprawnionego rewanżu** i dali przykład, jak się zachowuje wielki naród, który swojej wzmożonej siły używa wyłącznie w interesie postępu i ludzkości. Francyi od początku przesilenia nie można zarzucić żadnego czynu, żadnego gestu, żadnego słowa, któreby nie było pokojowe. **W godzinie poważnych walk** Francya może uroczyście o sobie powiedzieć, że do ostatniej chwili czyniła wysiłki, **by uniknąć wojny.**

Rano w dniu, kiedy nasz sojusznik i my publicznie daliśmy wyraz nadziei, że rokowania pod auspicyami gabinetu angielskiego wezmą przebieg pokojowy, **Niemcy wypowiedziały Rosyi wojnę, wtargnęły do Luksemburgu, obraziły naród belgijski i próbowały nas w sposób zdradziecki zaskoczyć** wśród rokowań dyplomatycznych. Francya jednakże, która zarówno jest czujną, jak przejęta chęcią pokoju, gotowała się do przeprowadzenia **mobilizacyi ochronnych wojsk granicznych.** Mężna armia podniosła się ku obronie czci i sztandarów ojczyzny.

Prezydent podkreśla następnie **jedność kraju** i wyraża podziękę i zaufanie wszystkich Francuzów dla armii lądowej i sił na morzu. Złączony wspólnemi uczuciami naród **posiłkowany jest przez sprzymierzoną Rosyę i popierany przez lojalną przyjaźń Anglii.**

Izba i senat francuski.

Paryż, 6 sierpnia.

We wtorek o godzinie 3 po południu otworzył prezydent **Deschanel** posiedzenie Izby deputowanych. W loży dyplomatów znajdował się ambasador rosyjski **Izwolskij.** Prezydent poświęcił wspomnienie **Jaurèsowi** i oddał głos prezydentowi ministrów Vivianiemu, który odczytuje orędzie prezydenta Poincaré'go. Viviani daje następnie „exposé“ **dyplomatyczne o sytuacyi** i odczytuje akty dyplomatyczne, dotyczące stosunku Francyi do Anglii i kończy słowami:

„Wolni jesteśmy od zarzutów i nie boimy się“.

Minister skarbu przedstawił kilka przedłożeń rządowych, wśród nich przedłożenie w sprawie **dopuszczenia Alzacyi i Lotaryngii do armii.**

Prezydent Deschanel odczytał telegram z wyrazami sympatyi, otrzymany **od skupsztyny serbskiej,** oraz odpowiedź na ten telegram.

Viviani podaje do wiadomości, że Izba będzie **odroczona,** tak, że sesya nie będzie zamknięta. Parlament przyłączy się do rządu, który nie jest rządem partyjnym, lecz **rządem obrony narodowej.**

Prezydent ministrów wyraża Francyi najgorętsze życzenia i kończy: **Powstańmy, aby raz jeszcze wznieść okrzyk na cześć nieśmiertelnej Francyi.**

Wszyscy deputowani wołają: Niech żyje Francya!

Deschanel wyraża pozdrowienie Francyi i armii.

Izba odracza się na czas nieograniczony.

W **senacie** minister sprawiedliwości odczytał orędzie prezydenta. Wszyscy senatorowie powstali i wznieśli okrzyk: Niech żyje Francya!

Prezydent senatu przyłączył się do oświadczenia prezydenta republiki.

Viviani odczytał oświadczenie, to samo, które przedstawił był Izbie. Senat przyjął je oklaskami. Wśród oklasków i okrzyków **na cześć Anglii, Rosyi i Belgii** opuścili senatorowie salę posiedzeń.

Powołanie robotników z pospolitego ruszenia.

Magistrat krakowski ogłasza, iż **dziś, we czwartek,** mają się zgłosić w biurach magistratu robotnicy należący do pospolitego ruszenia, którzy **nie służyli ani w wojsku, ani w obronie krajowej** w latach 1872—1895 i **nie skończyli lat 19, a nie przekroczyli lat 42,** przynależni do gminy miasta Krakowa lub też do innej miejscowości w Austro-Węgrzech.

Zgłosić się mają: **kowale, ślusarze, murarze, kamieniarze, siodlarze, cieśle, stolarze, blacharze, woźnicy, piekarze, młynarze, wreszcie robotnicy pomocniczy do robót ziemnych i warsztatowych.** Nie stosujący się do powyższego wezwania **karani będą** według przepisów ustawy.

Prace około żniwa.

Wiedeń, 6 sierpnia.

„Wiener Ztg“ ogłasza cesarskie rozporządzenie w sprawie koniecznych zarządzeń celem **zapewnienia prac około żniw i uprawy pól.**

Rozporządzenie ma na celu zapewnienie ustawowej podstawy do powołania do życia **organizacyj,** któreby w zastępstwie powołanych do wojska rolników zbierały plony i potem uprawiły i zasiały rolę. Jest to konieczne w interesie **zaopatrzenia w żywność armii i ludności.** Organizacye te będą się opierały na zasadzie **dobrowolnych świadczeń,** w razie potrzeby jednak również **i przymusowych.**

Równocześnie pojawi się rozporządzenie ministerstwa rolnictwa, które ustanawia **lokalne organy,** mające działać w wyż wymienionym kierunku i określa ich zakres działania.

Banknoty dwukoronowe w Austryi.

Wiedeń, 6 sierpnia.

Rada generalna banku austryacko-węgierskiego na wczorajszem posiedzeniu przyjęła do wiadomości referat o sytuacyi na targu pieniężnym i zatwierdziła wnioski, postawione przez kierownictwo banku, wśród nich wniosek co do **przygotowania emisyi banknotów dwukoronowych.**

Na dobie.

Wojna obecna płomiennemi swemi obręczami obejmuje coraz większą ilość państw... Obok wielkich mocarstw państewka neutralne, lub które przed rozpoczęciem kroków wojennych neutralność zapowiedziały, zostały już porwane wirem wojny, bądź też prędzej lub później pociągnięte zostaną lawiną wydarzeń.

I właśnie, im bardziej olbrzymie siły się ścierają, tem więcej w ogólnym obrachunku może w pewnym momencie ważyć udział siły względnie do tych potęg szczupłej, lecz zdeterminowanej.

Choć nikt może nie przewidywał czy to rozmiarów, czy błyskawiczności obecnego konfliktu zbrojnego — myśmy byli jednymi z tych, którzy twardo stali przy wierze, iż nadejdzie chwila porachunku z caratem, że cała ludność polska musi się opowiedzieć przeciwko caratowi!

Nie chcemy przypominać teraz żadnych dyssonansów.

Chcemy tylko zwrócić uwagę, że prowadzona przeciw Komisyi Tymczasowej nagonka, która usiłowała **zizolować** jej wysiłki, odcinać nawet źródła pieniężne, **aż za Ocean trafiając** — źródła, potrzebne do prowadzenia walki z wrogiem, tem więcej pracy zwaliła na dobę obecną.

Kto wierzył — ten dziś, widząc, jak pędzą wypadki — stokroć silniej wierzy, iż może dla nas zawitać z tych krwi strumieni — zorza promienna!

Kto szkodził tej pracy, kto szydził z niej lub ją czernił, a pojmuje, że błądził, że ciężko winił — **przed swem sumieniem polskiem tej ekspiacyi musi dokonać,** aby **tem gorliwiej, tem ofiarniej** dziś pomoc świadczył tym, co czujnie gotowali się do czynu — młodzieży, która rwie się do walki, aby zdobywać dla braci z Królestwa uwolnienie z pod jarzma carskiego i chce sprawić, iżby imię polskie odzyskało taki **dźwięk szlachetny, pełny,** by przy ogólnej przebudowie po wojnie — **nie było brzmieniem pustem, łupiną bez treści!**

KRONIKA.

Czwartek 6 sierpnia.

Nowiny krakowskie.

Następny numer „Naprzodu“ wyjdzie **dziś o godz. 6 wieczór.**

Zamykanie szynków. Magistrat krakowski w porozumieniu z dyrekcyą policyi ustanawia na podstawie paragrafu 54 ustęp 2 ustawy przemysłowej **godzinę policyjną,** o której wszystkie przemysły gospodnio-szynkarskie, począwszy od daty niniejszego obwieszczenia aż do dalszego zarządzenia, **w porze nocnej zamknięte być muszą,** a mianowicie:

1) Dla szynków godzinę **9** wieczór; 2) dla kawiarń pierwszorzędnych godzinę **1** w nocy; 3) dla **wszystkich** innych kawiarń godzinę **9** wieczór; 4) dla restauracyi pierwszorzędnych godzinę **1-szą** w nocy; dla innych restauracyi godzinę **11** w nocy.

Równocześnie **tracą moc** wszystkie pozwolenia policyi, udzielone poszczególnym właścicielom przemysłów gospodnio-szynkarskich poza dotychczasową godziną policyjną.

Przekroczenia niniejszego rozporządzenia karane będą **surowemi grzywnami,** względnie karami **aresztu,** a ewentualnie odebraniem uprawnienia przemysłowego.

Porzucone dziecko. Kościelny Hipolit Sydecki w kościele Maryackim znalazł wczoraj po południu pod ławką w jednej z bocznych naw paromiesięczne niemowlę płci męskiej. Niemowlę zaniesiono do zakładu podrzutków przy ul. Krowoderskiej, lecz tam go nie przyjęto z powodu braku miejsca, wobec czego biedactwo umieszczono na razie **w aresztach miejskich** przy ul. Starowiślnej. Za wyrodną matką wdrożono poszukiwania.

Nowiny lwowskie.

Aresztowanie szpiega. Onegdaj aresztowały władze pewnego Rosyanina, czy Francuza, przebranego w mundur porucznika sztabu generalnego, który mieszkał od kilku dni w hotelu „Georgea“ i robił często wycieczki automobilem. Nazwisko aresztowanego trzymane jest w tajemnicy.

Aresztowania wśród moskalofilów. Dzienniki donoszą, iż wczoraj po południu aresztowano na werandzie kawiarni wiedeńskiej działacza moskalofilskiego, ks. Dawydiaka. Prócz niego aresztowano jeszcze dwóch moskalofilów.

Od administracyi.

Prosimy prenumeratorów, aby najdalej do dnia 7 b. m. wnieśli przedpłatę, gdyż z powodu niezwykłych warunków wydawania dziennika, z dniem 7 b. m. musielibyśmy wstrzymać wysyłkę naszego pisma.

Wydawca: **Ignacy Daszyński.** — Redaktor odpowiedzialny: **Adam Kropatsch.** **Drukarnia Ludowa, Kraków,** Dunajewskiego 5 (Telefon 1310).